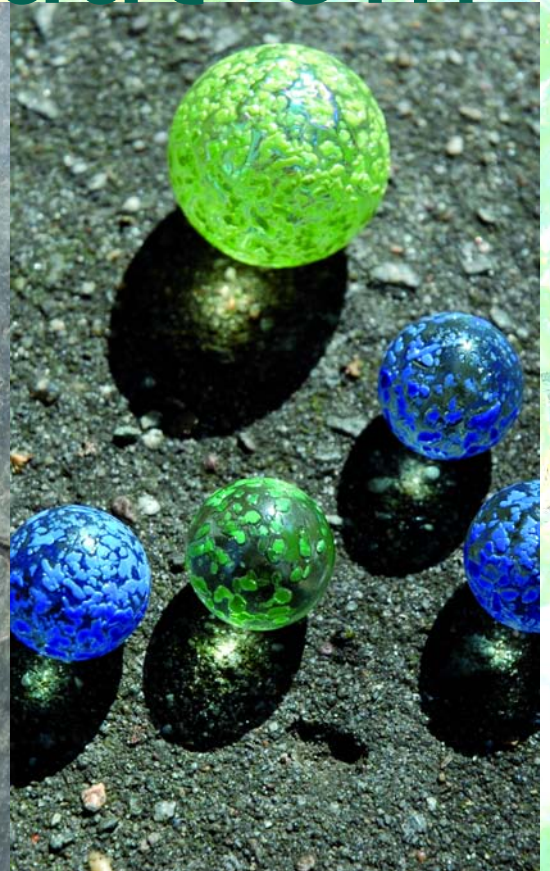
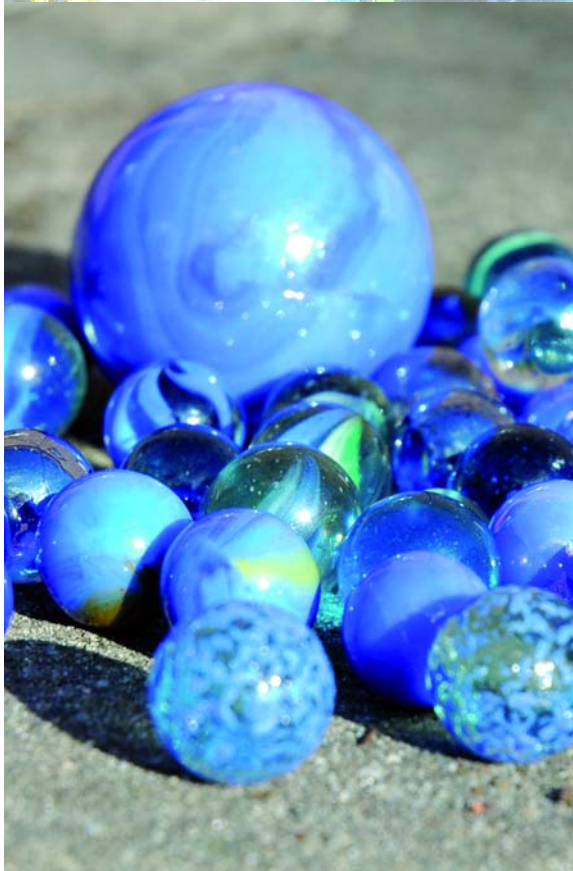

Het gaat om

Knikkeren is een universeel spel. Het is van alle tijden en je vindt het terug in alle culturen. Vroeger werden onze knikkers gemaakt van klei en stukjes marmer. Tegenwoordig zijn ze van glas en komen de meeste knikkers uit Mexico. Daar maken ze er wel vijftien miljoen per dag!

Knikkeren is een traditie. Elk voorjaar en elk najaar, al generaties lang, wanneer je net buiten kunt spelen zonder jas, duikt zonder dat duidelijk is waar die precies vandaan kwam, de knikkerrage weer op. Binnen of buiten spelen met je vriendjes of op pad met je knikkerzak om nieuwe vrienden te maken. Lekker spelen met die mooie glazen bollen, glimmend in de zon. Het lijkt de aardbol wel.

Tekst: Anne Mijke van Harten
Foto's: Antien Grijseels

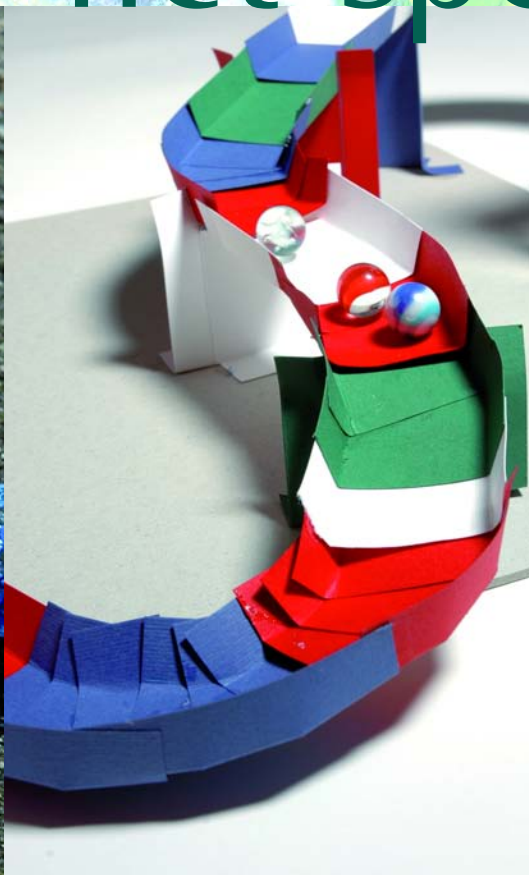
1 Knikkertaal
Knikkeren heeft een eigen taal. Zo betekent "Patatje" in de regio Arnhem je ene voet tegen de knikker zetten en vervolgens tegen die voet aanschoppen, daarmee de knikker verplaatsend. Dit mag vóór elke beurt. Hiermee vergroot je de kans om een knikker dichterbij het potje te krijgen. Pot je een knikker met "Patatje", dan moet hij er weer uitgehaald worden!

2 Het gaat om de knikkers!
Mooie knikkers ruil je met elkaar om je verzameling aan te vullen. Zoek de mooiste knikkers en maak mooie opbergdoosjes of zakjes. Kijk bijvoorbeeld bij de bouwmarkt voor plastic dozen met vakjes, die je met watervaste stiften ook nog zelf kunt versieren. Plukje watten en je mooiste knikkers erin!

Knikkerend kind is actief

"Is in deze tijd van elektronisch speelgoed, gameboys en oneindig veel televisiezenders een potje knikkeren niet ver verleden tijd? Misschien wel," zegt Jim Deacove uit Canada, "maar als dat zo is, dan is dat doodzonde, want knikkeren geeft kinderen een actieve, in plaats van een passieve spelervaring." Deacove bedacht coöperatieve knikerspellen waarbij niemand verliest en waarbij iedereen betrokken is en er wordt samengewerkt. Probeer maar eens: Teken een cirkel om je voeten, stap eruit en leg drie grote bonken neer. Zet nu drie grote stappen en trek dan een wijde cirkel, met de kleine cirkel als midden. Speel samen de bonken uit de kleine cirkel. Ieder brengt hiervoor van achter de lijn van de grote cirkel één gewone knikker of kleine bonk in het spel. Strandt er zo één in de cirkel dan moet deze er eerst uit gespeeld worden! De Nederlandse vertaling van deze nieuwe knikerspellen zijn verkrijgbaar bij Earthgames (www.earthgames.nl).

het spel...

3 Knikkerbanen van papier
Van papier maak je met een beetje denkwerk je eigen knikkerbaan. Rol papier op tot kokertjes waar knikkers doorheen passen. Met plakband maak je ze aan elkaar. Door papieren stroken te vouwen tot gootjes kun je de knikkers zien rollen. Knip de zijkanten in en plak ze vast voor bochten. Ook de standers kun je van papier maken.

4 Wat rond is kun je stapelen
Met klei als ondergrond zodat je een stevige basis hebt, kun je piramides bouwen van knikkers. De basis kan om te beginnen bijvoorbeeld uit zijkanten van vier of vijf knikkers bestaan.

5 Knikkeren helpt je gronden
Een leuke oefening om drukke kinderen te helpen zich weer te (con)centreren: laat hen met hun tenen knikkers van verschillende groottes optillen en verplaatsen. Teken bijvoorbeeld een cirkel in het zand of zet een bakje neer waar de knikkers in gedaan kunnen worden.

Megaknikkerbanen

Jelle is 23 jaar en heeft autisme. Sinds zijn vierde bouwt hij knikkerbanen. Ze werden steeds groter, gemaakt van materialen uit speelgoedwinkels, afvalcontainers, schroothopen, kringloopwinkels. Inmiddels is het een enorm pretpark voor knikkers met honderden meters aan knikkerbanen. Jelle's doel is ervoor te zorgen dat de knikker zo lang mogelijk onderweg is. Hij vindt het geweldig om te zien hoe de knikkers over zijn zelfgemaakte knikkerbanen hun weg koersen. De railtrack van lego treinrails met langzaam rollende knikkers is zijn favoriete baansort (geluid: trrrsssss...). Soms is het één en al getingel en geratel... Laat je verder inspireren op www.knikkerbaan.nl.

Tips:

- In het glasmuseum in Schiedam kun je zelf knikkers maken.
- Knikkerbanen kun je huren via www.knikkerbaan.nl.
- Doe dit jaar mee aan de coöperatieve knikkerrage. Begin in de straat, in je buurt, op het schoolplein. Leer elkaar de nieuwe spellen. Volop ideeën vind je op www.earthgames.nl.

www.LandOfMarbles.com
www.earthgames.nl